

Digitale omwenteling Belastingdienst staat nog in de kinderschoenen

Alleen bij verwerking inkomstenbelasting loopt Nederland voorop

Laurens Berentsen
Amsterdam

De vooringevulde aangifte voor de inkomstenbelasting is slechts het begin van de digitale revolutie die Nederland fiscaal te wachten staat. In landen zoals Mexico en Brazilië volgt de fiscus zakelijke transacties op de voet en analyseren softwareprogramma's de zo verkregen gegevens. Het gevolg is dat bedrijven hun belastingen beter betalen.

Data en data-analyse is hét onderwerp in de internationale wereld van belastingdiensten. De gevolgen zijn verreikend, zegt belastingadviseur en partner Martin Rabenort van adviesorganisatie EY, zowel voor de fiscus als voor belastingbetalers, zeker als dat bedrijven en instellingen zijn. Niet iedereen zal daar blij mee zijn, maar de omwenteling laat zich niet tegenhouden, stelt de fiscalist.

De Vaste Kamercommissie voor Financiën houdt morgen een rondetafelgesprek met deskundigen over data en data-analyse. De bijeenkomst is bedoeld als voorbereiding op een actualisering van de investeringsagenda voor de Belastingdienst die demissionair staatssecretaris Eric Wiebes van Financiën binnenkort naar de Tweede Kamer stuurt.

Met de inkomstenbelasting bevindt Nederland zich op het hoogste niveau dat EY onderscheidt om aan te geven hoe ver belastingdiensten zijn met hun digitalisering. Op dat niveau gebruikt de fiscus aangeleverde gegevens om de belasting vast te stellen zonder dat daar aangifteformulieren aan te pas komen en krijgen belastingbetalers beperkt de tijd om de aanslag te controleren.

Bij andere belastingsoorten doet zich in Nederland de wet van de remmende voorsprong voor, zegt Rabenort, net als in Duitsland bijvoorbeeld en in de Verenigde Staten. 'Die landen hebben eind vorige eeuw veel geïnvesteerd in informatietechnologie en hebben al lang een volwassen belastingdienst. Dat maakt digitalisering lastiger dan wanneer er nog nauwelijks een systeem is.'

Dat geldt niet voor Latijns-Amerikaanse landen zoals Mexico en sommige Zuid-Europese landen,

In landen zoals Mexico en Brazilië volgt de belastingdienst zakelijke transacties op de voet

die bovendien kampen met een omvangrijke zwarte economie. Tegelijkertijd digitaliseren Aziatische landen hun fiscale diensten in rap tempo, omdat zij de beste leerling in de klas willen zijn als het over IT gaat.

Naast de inkomstenbelasting beperkt de digitalisering in Nederland zich echter hoofdzakelijk tot elektronische formulieren waarmee periodiek omzetbelasting wordt teruggevraagd en jaarlijkse aangiften worden gedaan voor bijvoorbeeld loon- en winstbelasting.

In Mexico daarentegen doen bedrijven sinds kort maandelijks digitaal aangifte, vergezeld van andere data, zoals facturen of voorlopige balansen, om die te onderbouwen. Wat volgt is automatische analyse en controle, door aangeleverde gegevens onderling te vergelijken en met andere data waarover de belastingdienst beschikt. Het resultaat is dat de fiscus dicht op de transacties zit waaruit belastingverplichtingen voortvloeien, zegt Rabenort, zowel in de tijd als wat

Staatssecretaris Eric Wiebes van Financiën viert het einde van de blauwe envelop voor de inkomstenbelasting.

FOTO: HOLLANDSE HOOGTE

Btw-fraude

Digitale belastingautoriteiten kunnen snel reageren, doordat bedrijven en instellingen als het ware doorlopend belastingaangifte doen.

Dat biedt volgens Martin Rabenort van EY een goede mogelijkheid om carrouselfraude met de teruggave van btw te bestrijden. De plegers hiervan profiteren ervan dat de fiscus bijna altijd achter de feiten aanloopt.

betreft onderliggende data.

Het voordeel voor bedrijven is dat zij snel zekerheid hebben over hoeveel belasting zij moeten betalen. Als uit een analyse bijvoorbeeld blijkt dat een bedrijf de verkeerde code gebruikt voor geïmporteerde goederen, kan dat meteen worden hersteld waardoor het bedrijf geen te lage of te hoge invoerrechten betaalt. In het traditionele systeem kunnen correcties jaren op zich laten wachten.

De digitale fiscale revolutie levert echter niet alleen voordelen op voor het bedrijfsleven, aldus Rabenort. De ervaring leert dat de belastingopbrengst voor de overheid toeneemt. Bovendien moeten bedrijven hun organisatie aanpassen en investeren in IT om aan te sluiten bij de systemen van de digitale fiscus. Als dat achterwege blijft, zullen aangeleverde data en aangiften eerder leiden tot vragen en correcties van de kant van de belastingdienst die bedrijven niet tijds kunnen weerleggen. Dat kan resulteren in een hogere belastingdruk.